

Frymburské ozvěny

26

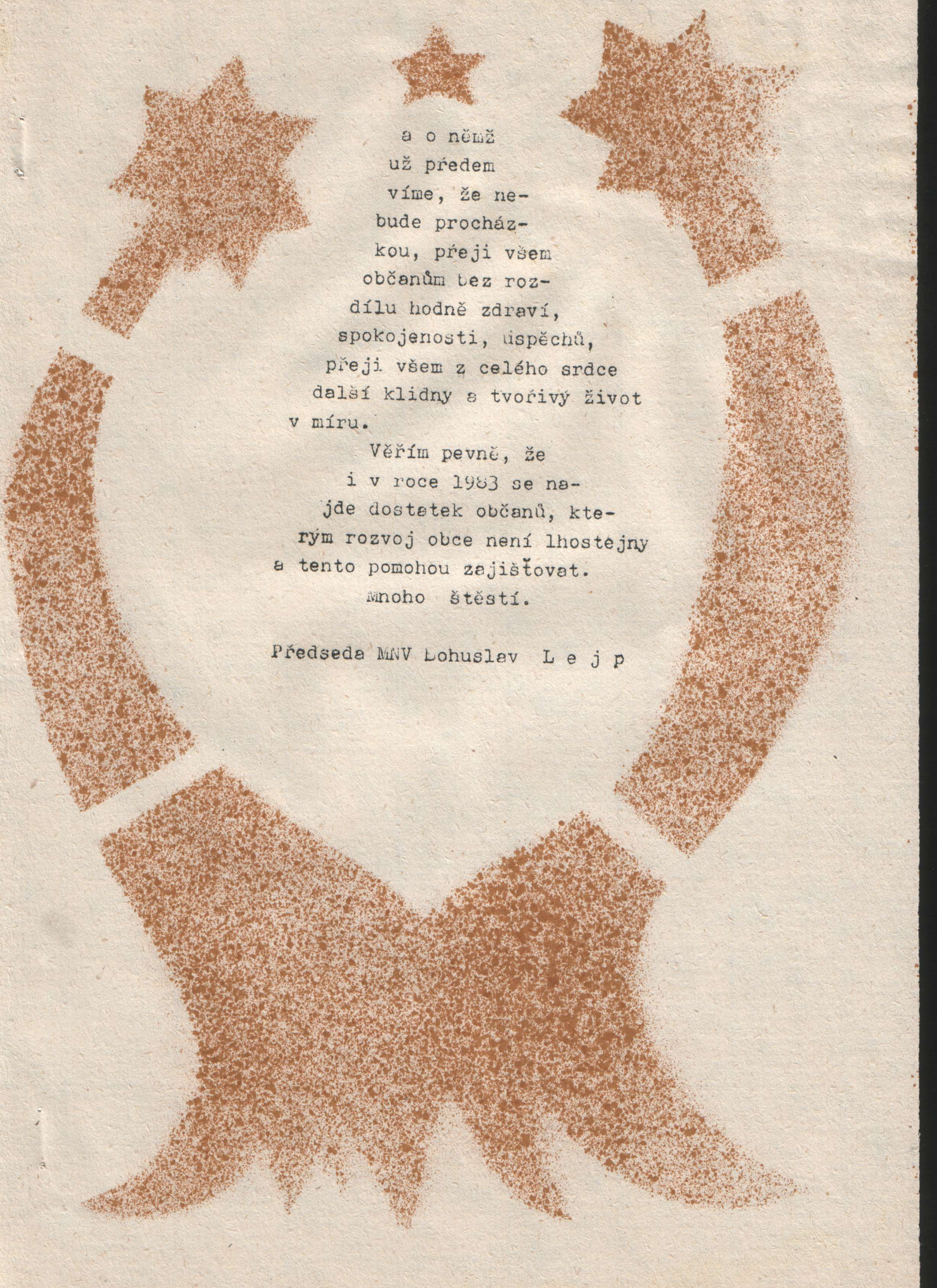
VYDÁVÁ KASS NOVÝ HRÁDEK

V á ž e n í o b ě a n e !

Ve shonu a práci proběhl rok 1982. Hodnotíme společně i každý sam uplynulý rok, který pro mnohé byl rokem radostným, pro některé smutným, ať z pohledu splněných nebo nesplněných přání nebo z pohledu osobního zdraví nebo zdraví svých bližních, z pohledu pracovních úspěchů. Každého však těší, že žijeme v míru, i když politická ani ekonomická situace není příznivá. Věříme společně, že nakonec za pomoci nejlepších přátel ze socialistického tábora bude mír zachován.

Hodnotím-li naši práci, musím říci, že ne vše se podařilo vykonat ke spokojenosti nás všech. Jsou nedostatky, víme o nich, snažíme se je řešit a odstraňovat. Mnohé, ač se na první pohled nezasvěcenému člověku zdají jednoduché, ve skutečnosti jsou velmi problematické, ať už je to zajišťování dodavatelských prací, materiálu a nakonec i ochotných rukou, bez nichž rozvoj obce do budoucna není ani nikdy nebyl myslitelný. Musíme být trpěliví, mít pochopení pro některé potíže, které současná mezinárodní politická a i ekonomická situace přináší a všemi silami, na svých pracovištích přispívat k jejich postupnému odstraňování. Vždyť i přes všechny potíže zůstává dosažená životní úroveň zachována, v našem zájmovém území je plněn i VPNF.

Dovolte mi, abych v závěru roku 1982 poděkoval všem, kteří se sebemenším počtem brigádnických hodin na plnění VPNF podíleli, poděkoval za spolupráci všem organizacím MF a závodům včetně JZD Mezilesí. Do roku 1983, do kterého zanedlouho vstoupíme

a o němž
už předem
víme, že ne-
bude procház-
kou, přeji všem
občanům bez roz-
dílu hodně zdraví,
spokojenosti, úspěchů,
přeji všem z celého srdce
další klidný a tvořivý život
v míru.

Věřím pevně, že
i v roce 1983 se na-
jde dostatek občanů, kte-
rým rozvoj obce není lhostejný
a tento pomohou zajišťovat.
Mnoho štěstí.

Předseda MNV Lohuslav L e j p

Z P R Á V Y

Kulturního a společenského střediska Nový Hrádek

P R O B Ě H L O

Vystavu tapisérií a batik Jiřího Růžičky shlédlo s uznáním a obdivem na 200 návštěvníků. Skončila v sobotu 13. listopadu 1982.

11. a 25. listopadu proběhly v MUK dvě přednášky o životě a díle PALLA PICASSA. Přednášel historik umění Konstantin Korovin z Hradce Králové. První přednášky se zúčastnilo 23 občanů, druhé 14 občanů. Obě přednášky se u zúčastněných setkaly s živým ohlaselem.

12. listopadu se uskutečnila ustavující schůze Fotoklubu Nový Hrádek. Sedm aktivních amatérských fotografů dohodlo formy práce, termíny setkání a ostatní organizační záležitosti. Do dalšího setkání, které se uskuteční 13. ledna, vyhlásili členové FOTOKLUBU po jednání s Radou MNV soutěž o fotografii, vhodnou na obálku Frymburských ozvěn pro rok 1983. Zároveň byla FOTOKLUBU přidělena výstavní skříň na náměstí. V této skříni byly instalovány fotografie k cyklické soutěži "Znáš Nový Hrádek a okolí?", kterou FOTOKLUB hodlá pravidelně zajišťovat. Členové FOTOKLUBU vyhledově zvážili též možnosti promítání diapozitivů vlastní produkce pro novohrádeckou veřejnost.

14. listopadu sehrál broumovský soubor LRUM v místním kině Kmentovu loutkovou pohádku Č E R T I M L Ý N . Představení mladého ambiciózního souboru navštívilo 86 návštěvníků /55 dětí, 31 dospělých/.

27. listopadu uvedl DS TJ Sokol Nový Hrádek premiéru hry Zdeňka Podskalského N Á V Š T Ě V A M L A D Ě D Á M Y . Premiéře byl přítomen autor Zdeňek Podskalský s manželkou Jiřinou Jiráskovou a pětičlenná okresní divadelní porota. Představení shlédlo 151 platících diváků. V několikahodinovém posezení po představení byla autorem, jeho manželkou i porotou oceněna práce souboru a v dalším jednání okresních kulturních orgánů padlo rozhodnutí uvést představení této hry v rámci Festivalu české dramatické tvorby v Náchodě v březnu 1983 v malém sále městského divadla jako studijní akci pro amatérské divadelníky okresu Náchod a Východočeskou lidovou konzervatoř, a to jako součást semináře na téma Zdivadelnění autorova textu. Je

to po delší době prvý nesporný úspěch divadla na Novém Hrádku -
- inscenace našla téměř u všech diváků spontánní odezvu.

11. prosince sehrál DS TJ Sokol v sále hostince U javora v České Čermné derniéru hry Měrka Domaňského Ž E N A V E S V Í - Z E L N Ě S I T U A C I . Soubor sehrál tuto hru za rok celkem 15 x, mj. v Rychnově nad Kněžnou, Chocni aj.

12. prosince vyjel z novohrádeckého náměstí plně obsazený autobus /44 osob/ na výlet RODNÝM KRAJEM II. První zastávkou, v předvánočním čase velice atraktivní především pro děti, byly Třebechovice pod Orebem a proslulý Proboštův betlém. Odtud se výprava přesunula do Smiřic nad Labem, kde si alespoň zvenčí prohlédla klenot barokní architektury, sternberskou zámeckou kapli. Její interiér se slavným Brandlovým obrazem Klanění Tří králů se rekonstruuje. Další zajímavou stavbu si prohlédli účastníci v Lanžovč, a to románský kostel sv. Bartoloměje, jehož stěny jsou záměrně vykloněny z vertikální osy. Všichni se též podívovali hrubému amatérskému zásahu do kdysi krásného románského portálu. Z další zastávky měly radost především děti - v areálu zámku Bílé Poličany, nyní ústřední škole ČSPO, střežil vodní nádrž děsuplný vodník. Cesta výpravy vedla dále na vrchol Zvičina, kde se v Raisovč turistické chatě všichni s chutí naboředvali. Potom účastníky přivítal Braunův Betlém nad Žirčí, kde se výprava prošla mezi poustevníky z kamene a dalšími, bohužel už silně poškozenými výtvyry tohoto geniálního barokního sochaře. Poslední zastávkou bylo Choustniřovo Hradiště. Zde se účastníci nejprve pietně zastavili u Památníku pochodu hladu, prohlédli si bronzovou bustu hraběte Sporcka, zříceninu Grunt a stavbu barokního chrámu. Po krátké zastávce v restauraci Rozkoš u České Skalice /sdělování dojmů/ se spokojená výprava vydala na cestu domů.

17. prosince hostovalo v naší obci Amatérské divadlo Havlíčkův Lrod se hrou maďarského dramatika Istvana Ůrkényho R O D I N A T Ó T Ů . Na představení se přišlo podívat pouze 26 diváků, z nichž však většina svého rozhodnutí nelitovala. Inscenace patřila k těm, které kladou velké nároky na myšlení diváka. Z reakcí na představení: "Představení mně nic neřeklo. To není na mě."

"Delší dobu jsem se musel orientovat, o co jde, pak jsem si zvykl. Herecké výkony vynikající."

"Skvělé, já jsem se bavil jako nikdy!"

26. prosince uvedl DS TJ Sokol reprízu hry Zdeňka Podskalského Návštěva mladé dámy. Představení shlédlo 51 diváků.

NEJLÍŽŠÍ AKCE

2. ledna pořádá lyžařsky oddíl TJ Sokol DEN LYŽAŘŮ. Lližší na plakátech.

V pátek 7. ledna 1983 uspořádá KaSS a MLK přednášku na téma INSITNÍ LIDOVÉ UMĚNÍ. Přednáší historik umění Konstantin Korovin z Krajského kulturního střediska v Hradci Králové. Přednáška se uskuteční od 19 hodin v místní lidové knihovně. Vstup volný.

22. ledna pořádá TJ Sokol tradiční SOKOLSKÝ PLES. Lližší na plakátech.

V pátek 28. ledna vystoupí pohostinsky v místním kině divadelní soubor TJ Jiskra Česka Skalice s operetou

HURÁ DO PAŘÍŽE!

35 členů souboru doufá, že příznivci lehké múzy se přijdou pobavit. Začátek představení v 19,30 hodin, vstupné 10 Kčs. Školní mládež pouze v doprovodu rodičů! Hromadné objednávky vyřizuje KaSS.

V neděli 30. ledna pořádá lyžařský oddíl TJ Sokol lyžařské závody CENA FRYMLURKA. Lližší na plakátech.

Na leden připravuje též ČČK pod vedením s. Jany Čotolové zdravotnickou přednášku. Termín bude upřesněn, bližší na plakátech.

V neděli dne 6. února se uskuteční ve spolupráci s JZD Mezi-lesí autobusový výlet RODNÝM KRAJEM III. Odjezd v 8,20 hodin z náměstí, příjezd kolem 17,30 hodin. Cena 15 Kčs. Přihlášky s poplatkem u J. Tejkla ihned - až do vyčerpání kapacity.

Program: PAVLIŠOV /J. Krapka Náchodský, opevnění/,
HRONOV /hrob Aloise Jiráska, Jiráskův buk/
KOZÍNEK /starý mlyn, bitva husitů a Slezanů/
POLICE NAD METUJÍ /klášterní portál, kašna Julinka, stará škola/
CHATA HVĚZDA /oběd, Dienzenhoferova kaple/
HLAVŇOV /památka z Jiráskova Temna/

ĎELÝ /památka z Jiráskových Skaláků/
MACHOV /Alliův chrám/
MACHOVSKÁ LHOTA /památka z Jiráskových Skaláků/
BEZDĚKOV /Dienzenhoferův chrám/
HOTEL NA MÝTĚ /sdělování dojmů/

Na měsíc únor se dále připravují tyto akce:

- společensky ples ČLPO
- dětský karneval /ČLŽ/
- sraz mládeže na lyžích /lyžařský oddíl TJ Sokol/
- Sokolovský závod branné zdatnosti /s. Havrda/
- slib jisker, den Lidových milicí /s. Krbelová/
- 2. kolo soutěže "Znáš Nový Hrádek a okolí?" /KaSS - Potoklub/
- koncert rockové skupiny PROSTOR /KaSS/
- představení náhodského souboru pro děti - SŮL NAD ZLATO /KaSS/

x x x x x x x x

ZPRÁVY ČESKÉ STÁTNÍ POJIŠŤOVNY V NÁCHODĚ

V pondělí - dnem 22. listopadu 1982 zahájila pobočka České státní pojišťovny svoji činnost v nové společné provozní budově v prostoru učiliště Pozemních staveb proti čerpací stanici Benziny v Náchodě. Pro motorizované návštěvníky ČSP je zřízeno parkoviště na zakryté Radechovce u železniční tratě v Kaisově ulici. Příjezd je buď od viaduktu, nebo Jenáčkovou ulicí - za OMV odbočit vpravo.

V dosavadních prostorách plnila okresní pobočka své úkoly od sloučení okresů v r. 1960. Za tuto dobu došlo ke značnému rozvoji její činnosti na úseku pojištění. Tak například v r. 1963 pobočka ČSP Náchod spravovala 69.136 kusů pojistných smluv občanů a v roce 1981 to bylo už 114.857 kusů. V roce 1963 bylo vyřízeno celkem 7.765 pojistných udalostí v úrazech, na zdraví, na majetku i odpovědnosti za škody a v roce 1981 to bylo 25.326 pojistných případů.

Dále se podstatnou měrou rozvíjí i zábranná činnost pobočky v předcházení škodám jak u občanů, tak organizací. V novém odpovídajícím pracovním prostředí jsou vytvořeny všechny předpoklady k tomu, abychom i nadále mohli naše služby zlepšovat.

Ani pod Vaším vánočním stromkem by nemělo chybět životní či důchodové pojištění. Svým nejbližším darujte KLID a JISTOTU.

Klidnou vánoční pohodu a šťastný nový rok 1983 Vám přeje pracovníci pobočky České státní pojišťovny v Náchodě.

Čas mládí není zdaleka tak bezstarostný, jak se na něj v podstatě vzpomíná. Zakládáme rodinu, přicházejí děti a mezi tím sháníme byt, pořizujeme si nábytek a základní vybavení, chceme udržet a zvyšovat životní úroveň rodiny a přitom dát dětem při vstupu do samostatného života víc, než nám mohli dát naši rodiče. Čas běží, a než máme všechny věci pohromadě, je nám třicet. Naše kvalifikace a společenské uplatnění stoupá, a to je čas, kdy bychom měli přemýšlet nad důchodovým pojištěním. Ne, není brzo. Do důchodu je sice ještě hodně daleko, ale nesmíme zapomenout, že u důchodových a životních pojištění platí, že čím dříve je uzavřeme, tím výhodnější podmínky při placení pojistného budeme mít. Pokud se ve věku třicetipěti let rozhodneme uzavřít důchodové pojištění pracujících tak, abychom až odejdeme v 60 letech do důchodu, dostávali vedle řádného starobního důchodu ještě měsíční důchod ve výši 300 Kčs od pojišťovny, budeme platit ~~144~~ 144 Kčs měsíčně. Ale od počátku výplaty důchodu z pojištění nebudeme brát pouze sjednaných 300 Kčs, ale ještě navíc zaručenou prémii ve výši 90 Kčs, celkem tedy 390 Kčs. To je o 30 % víc. Důchodové pojištění však v sobě zahrnuje i dočasný důchod pro případ vaší trvalé invalidity a také důchod pro pozůstalé. Kdybyste v šedesáti letech, ještě před vyplatou první splátky základního důchodu, požádali o vyplatu jednorázově, dostali byste 35 300 Kčs jednorázové pojistné částky a 30 % premii, tudíž k vyplatě celkem 47 190 Kčs. Pokud byste se zrekli i důchodu pro pozůstalé, činila by celá částka včetně premie 57 390 Kčs. Pravidelný měsíční důchod je vyplácen až do konce života. Sjednáte-li si současně i úrazové pojištění /pripojištění/, pak tato smlouva představuje finanční zabezpečení proti všem nepředvídaným situacím. Vše záleží na Vašem rozhodnutí - pamatujte však, že i zde platí: Odklad je počátek všech neúspěchů.

N Á Š R O Z H O V O R

s nejstarší občankou Nového Hrádku
paní M a r i í L e p š o v o u

Paní Marie Lepšová už špatně slyší. Není divu - 25. dubna 1983 se chystá oslavit 99. narozeniny. Lidiž zdůrazněno, že vůli do života má velikou. A je krásné a záviděníhodné, co jí onu chuť do dalších let poskytuje.

Na místě prvním je to dojemná péče a láska dcery Jaroslevy, u níž v posledním čase stařenka pobývá. Nevelky dobrušsky byt přes své činžovní proporce dýchá nečekaně sousedskou vůní. A do této sladké atmosféry se ostražitě srdce babičky otevírá a ušlechtilá tvář se rozzáří vědoucím usměvem, když jí dcera sdělí, že ten, kdo se ptá, je kantor a hraje divadlo. Slovem divadlo se babička nechává koupit.

25. dubna 1984 Vám přijdeme blahopřát ke stovce - a moc se na

to těšíme. Těšíte se také?

"To víte, já nechci trápit dceru, vždyť má se mnou tolik starostí."

A když dcera zakve hlavou, že to není tak zle, stařenka se zaraduje a pokračuje: "Já se rada dívám na hokej. Na fotbal taky, ale víc na hokej. To nevadí, že nic neslyším, hlavně že vidím."

Pochopil jsem. Až bude babičce Lepšové v dubnu 99 let, bude se zájmem sledovat hokejový šampionát v NČR. Kdybych byl Lukač, vymyslel bych tu nejrafinovanější strategii. Paní Lepšové k narozeninám. Kdy a kde jste prožila nejhezčí chvíle života?

"Na Hrádku, když jsem se vdávala, 11. listopadu 1902. Pocházím z Tisu, a tak nahoru jelo tenkrát devět kočárů, my jsme jim říkali kocandy. A po cestě byly brány. A večer, to bylo lidstvo u muziky na dvoře. To víte, já jsem byla jediná dcera z hospodářství, tak to byla slavná svatba."

Stařenka se na chvíli odmlčí a v dávných vzpomínkách letí její svatební kočár.

"A taky rada vzpomínám, když mě vnuk František /František Laurin, režisér Realistického divadla Zm v Praze, nyní Národního di-

vadla v křeze, docent DAMU - pozn. red. braval do svého divadla, to jsem už měla svoje místo.

Babička se ponořila do divadelní lože vzpomínek.

Vzpomínáte si na divadlo tenkrát na hrádku?

"Víte, já poněmku ztrácím paměť, ale nas František si moje vzpomínky nahrál. No, jakpak bych si nevzpomínala, vždyť jsem ani jedno nevynechala. Spolek si ke mně chodil půjčovat častivo. To se mívávalo i u Frymburka. Vzpomínám si na bůl nad zlato, na duši divadla Vendu Grima. No a pak to všechno upadlo."

A najednou není třeba se ptát, stařenka se rozpovídala. V ovem životě po svatbě, kdy manžel svážel dřevo z hor se dvěma páry koní a ona v 18 letech měla všechno na krku - ve 4 hodiny připravovala snídani, starala se o hospodářství a vedla benkovnu, které se říkalo U Lohumilů. Do hospody chodili koralové, ale i pan farář a pan doktor. Lyla sedřená a nespokojená. Tenkrát na hrádku čepovali ještě U Lepšů Václavů, U dolejších Lepšů, U Hejzlarů, V kothouzi.

V roce 1920 hospodu vypověděla a manžel přešel na pilu v Dobrušce. V roce 1928 ovdověla, to jí bylo 41 a manželovi 47 let. Přestože měla tři dcery, už nikdy se nevdala. Její dcera Marie nevdala z Dobrušky, které je nyní 79 let, své mladí, prožitě na hrádku, zveršovala.

"Ach, já byla šílena houbačka! To lidi, když mě viděli jít z lesa, říkali, ať už nikdo nechodí, že to nemá cenu, že už všechno Lohumilka vysbírala. Nejráději jsem chodívala na Polon a Sedloňov, a to jsem přinesla až 30 kilo na zádech v nůši. Ach, to byly tenkrát krásný hrůbky a křemeňočky. Teď není nic."

A stařenka se priznava, že hrála rada s dětmi kuličky a že si velice váží toho, když jí přijdou členové Skoza Novy Hrádek gratulovat o narozeninách.

"A pane předsedu na hrádku nám rada, ten je moc hodnej. A školníka a Doležala, co pišou do Frymburských ozvěn. Já rada politizuju."

Babička by vypravěla dál a dál s hlubokou studny vzpomínek. Ale dcera Jaroslava ví, že je čas k odpočinku.

"Víte, ona babička čte moc rada Frymburské ozvěny, ale zlobí se na mě, že jí je tak málo vozím. Ona si myslí, že vycházejí každý měsíc."

A tak nám nezbyvá, milé babičko Lepšova, než Vám poděkovat za pěkný rozhovor. A na dceru se nezlobte, Frymburské ozvěny vycházejí jen 4 x za rok. Tak ať si přečtete ještě hodně čísel!

Připravil Josef Tejkl

3. Dědov Kroniky

STRÁŽNICE U LOROVÉ

Na východním konci vesnice Lorové, na oné vyvýšenině, kde se říká Strážnice, na nejvyšším jejím vrcholu býval umístěn dřevěný sloup 4 sáhy vysoký a mající tři stopy v průměru. Byl opleten slámou, do které byla dávana smůla a jiná hořlavina. Tomuto sloupu se říkalo Alarmslangel.

Na tomto místě stávala od pradávna buďto občanská stráž z okolního lidu, neb zde bývala v dobách válečných hlídka vojenská. Povinností vojínů neb strážců na vrchu na stráži jsoucích bylo pohlížeti k vrchu Dobrošovu, aby jakmile by spatřili hořeti temný sloup, ihned zapálili sloup nad Lorovou. Odtud se rozšiřovaly strážní ohně po okolních kopcích i dále do kraje, až k Jesenicí a Jásenne. Tento strážní dřevěný sloup stával na nejvyšším bodě vrchu až do konce 18. století. Takováto varta bývala i na Šibeničném vrchu nad městečkem Hrádkem v místech, kde stávala v domněnce šibenice popravní. Tyto varty byly postaveny nad vesnicí Cendraží /Halačov/, u Ohnišova a v místech, kde prochází silnice Hrádkovsko-dobrušská, přes nynější Valský les, kde bývala i menší budova pro hlídkující stráž v případě nepohody.

J.Š.K. 7. 10. 1864 - 31. 10. 1965

Josef Štefan Kubín žil v letech 1864 - 1965. Těch 101 let není tiskovou chybou. Věnoval se především folklóru Kladska a za svoji rozsáhlou záslužnou práci byl v roce 1964 jmenován národním umělcem. Dialekt a lidové tradice studoval i v Orlických horách a v prázdninách zajížděl také do našeho Nového Hrádku. Lydlel /podle p. Koutníka/ "U inspektorů", tj. vedle prodejny na náměstí. Své práce publikoval mimo jiné i v časopise Oč kladského pomezí v letech svých pobytů, tj. 1929 - 1932. Ze stati Lidový písmák Josef Hejzlar vyjímáme:

Písmáci! Lůh ví, co jich bylo již, a nepoznaných, neoslavených. Jedním z nich byl i Josef Hejzlar z Nového Hrádku nad Metují, tedy v končině do nedávna jako zapadlé, nikoho netáhnoucí. Hejzlar se tu narodil 1822 a zemřel 1891. Lyl tkadlec a hudebník, také "vovoce" prodával. Pití nepřál, zato dýmačce neslevil. Měl jen churou chaloupku, jako jsou ještě dodnes všecky, rozmetené po hrádeckých stráních. Srdce mu záhy zahorelo dychtivou touhou po knize. Oženiv se, začal si zakládat knihovnu. Při chudičkových poměrech každá knížka ovšem znamenala utrhnout si od úst. Proto mu žena ostře bránila, ale neubránila. Vášeň jeho byla nade vše mocnější. A tak během doby Hejzlar nahromadil 558 svazků, jak svědčí jeho zachovalý seznam. Co v nich zakleto netušených potykání, co také osobní potěchy! Sám byl ovšem hlavní čtenář, ale taky "s nimi handloval, dostal peněz za to." Sousedům půjčoval knížku za 1 krejcar na týden. Přínos ten mu pomáhal opatřovat nové svazečky. Že tehdy bylo někdy s půjčováním i dost svízelné, kdož by se podivil? Lyl-li kdo liknavy, poslal mu upomínku /dvě se zachovaly/:

1. Hartman v Krahulčí má odvíst dvě knížky, ma od nich platit.
2. To jest připomenutí pro syna Mádra řezníka, aby níže podepsanému odvedl co nejdřív ty tři knížky, aby nemusel pro ně posílat, sic se to stane na jeho vylohy. S úctou Josef Hejzlar.

Neví se, kdo podal J. Š. Kubínovi následující informaci, ale stojí za otištění: "V zejména dost lidí vypučovali, chodili sme se tam toulat. Poušedně se říkalo /mluvily se všední věci/ a mezitím Hejzlar vytách knížku a čítával. I jinde v domku čítal. Na škále u Ku-bečku /teď u Zichu/ a starý známý přišli. Dyš byl advent, půst, vy-

bral pěknou a čtla se. Nebo zasejci hráli karty, von měl vyraženy na papír peníze a vo ty se hralo - nejvíc sólo, fróg, hops. To byli štyry hráči, fšechny karty se rozdaly. Dyš se hralo třeba fróg, byly trumfy červený a napomoc šlo některý eso. Ke každějm trumfum se šikoval žaluckej filek, ten přetrumf šecker a vod trumfu špička /sedma/ šla po něm, pak eso."

Dnes již se knihovna tato silně rozpadla. Hejzlarův syn a nástupce "knihy rozpučil, propučilo se to, lidi mu je neodvedli a eště pak měli hubu!" Také mnoho starších tisků /asi 100/ vyměnila hrádecká Marie Lepšová, poštovní úřednice v Nových Zámkách, pro jakousi pry spisovatelku. To již byvá osud podobných knihoven, rozzejdou se.

Ze všeho lze tušiti, že tato lidová knihovna působila platně po mnoho desítiletí, ukájela čtenářskou touhu jistého kruhu dychtivců a spomáhala tak ovlázení kulturní suchopar, kdy ještě dlouho nebylo po jiné knihovně památky. Její majetník Hejzlar měl patrně vyšší touhy - spisovatelské! Svědčí tak aspoň rukopis jeho povídky o dvou řemeslnících z r. 1850, mravoučný příběh psany po způsobu Schwaba, Hoffmanna ap.

Vedle knížek, hovějících všednímu čtenáři, měl Hejzlar i tak zvané tisky lidové, tj. spisy, jež se tehdy někdy pokládají za pramen lidových vyprávěnek. Jmenuji aspoň tyto : Ztracené dítě, Kratochvíl na přastvě, Loupežníci na Lesohradě, Rozarka, Líbrcoul, Paleček, Tristan a Izolda, Žluté mužátko, Národní báchorky, Tisíc a jedna noc, Berthold, Národní pohádky /Němcová/, Arnošt a Běla, Labinský loupežník, Blaník - očarovaný kopec, Majoléna a Petr se zlatými klíči, Lojí se strašidel, Hodný Fridolín a zlý Dětrich, Elnšpikl, Láchorky, Roland - hrdina křesťanský, Zakletý duch, Doktor Jan Faust, Meluzina, Čarodějnice Mekera, Štiefrid a Lrunčvik, Bílá paní, Lolestín, Pohádky národní, Pohádky a pověsti, Pohorské povídky.

Na Hejzlarova "syna a nástupce" se dobře pamatoval můj otec Vojtěch Černý, holič. Vzpomíná ve svých zápiscích takto:

V r. 1924 se na Novém Hrádku odehrával přelom pokroku a modernizace, přelom techniky. Stavěla se "elektrika". Lyla zde spousta zřízenců od různých firem, kteří prováděli jak primérní, tak vnitřní zařízení elektrického vedení. Lylo to právě na podzim 1924. Po většině jsem chodil na večeri do hospody a při té příležitosti jsem se seznámil i s mnoha zaměstnanci provádějícími právě tu elektriku. Mezi nimi byl i nějaký Ing. Dikas, asi třicátník. Tomu vždycky ne sedělo vysedávání v hospodě, a proto nás jednou požádal, zda nevíme,

kdo by mu půjčil nějaké čtení. Nevím, v kom tehdy uzrál nápad poslat ho do Lukouce k Ferdovi Hejzlarovi, ježto Hejzlar měl slušnou soukromou knihovnu. Někdo navedl Ing. Dikase, aby došel k Hejzlarovi, že má nádherný román Hrabě Kupka, Laron Lamprdón. Ale neřekli jsme mu, že se o to Hejzlar strašně zlobí! Ráno, hned jak udělil inženýrek příkazy zaměstnancům, vzpomněl si na román a rozběhl se do Lukouce k milému Ferdovi Hejzlarovi. Podotykám, že ten inženýr byl velmi slušný člověk, i když v hospodě někdy veselý. Přišel k Hejzlarovým, slušně pozdravil a povídá: "Jsem zde dobře u Hejzlarů?". "Prosím, pane, co si přejete, pane?" On Ferda, jako krausky spasitel, taky nějaký strejce a móresy znal. A pan Ing. povídá: "Pane Hejzlar, prosím Vás, půjčil byste mi ten román Hrabě Kupka, Laron Lamprdón?". Jak tuto prosbu pronesl, Hejzlar pomalu vstal jako bůh hněvu a zařval: "Zmetku!". "Ty si ze mne budeš dělat bláznů?". A popadl hrnec, který měl nejbližší při ruce, praštil s ním do země a řve: "Koukej mazat, ty zmetku, než tě zabiju!". "Zmetku" měl Hejzlar ve zvyku říkat každému, kdo ho rozzlobil. A milej inženýrek utíkal po Lukouci nahoru a Hejzlar za ním až ke kostnici a celou cestu házel kamením a strašně nadával. Inženýrek přiběhl celý vyjevený k Lepšovům do hospody a udycháný vyprávěl, co se mu přihodilo u Hejzlara v Lukouci. Bylo z toho hodně legrace a stálo to hodně piva.

A co se mně samotnému nestalo! Tonda Hlaváčků - ten měl přečtenou kdejakou knížku - proti nám. My jsme museli celý čas, když jsme přišli ze školy, soukat, takže na čtení nezbylo. Tak jednou přišel ke mně Tonda a povídá: "Pojď si se mnou vypůjčit knížky k Hejzlarům". To bychom ani nebyli kluci, abychom Hejzlara nechtěli pozlobit. Přišli jsme tam a než jsme pozdravili, povídá Tonda: "Pane Hejzlar, nemáte volného Lamprdóna?".

Já stál jako oukropeček u dveří a to snad bylo mé štěstí. Jak to Tonda řekl, Hejzlar bez podívání hmátl vedle sebe, nahmátl kočku, natáh se jako zjevení, tou kočkou po nás hodil, možná, že mířil na dveře, ale náhodou trefil hodiny! To jste neviděli. Něco se sypalo, buď závaží nebo řetízky od závaží nebo celé hodiny - nevím přesně. My nohy na ramena a Hejzlar za náma. Myslím, že jsme ani nevěděli, jestli za náma utíká. Ten nám tehdy ukázal Lamprdóna. Dodnes vidím, jak pomalu za tím stolem vstával a jak ta kočka proletěla vzduchem!

Zdalipak se ještě někde v Novém Hrádku netoulají knížky Josefa a Ferdý Hejzlarových? Vždyť jich bylo podle zjištění J. Š. Kubína 558.

Miloslav Černý

S P O L E Č E N S K Á K R O N I K A

V naší obci oslaví v lednu a únoru 1983 významná životní jubilea
tito občané:

Drašnarová Anežka	Nový Hrádek 4	3. ledna	79 let
Štěpánová Emilie	Nový Hrádek 123	4. ledna	78 let
Drašnar Josef	Nový Hrádek 4	17. ledna	83 let
Štěpánová Marie	Nový Hrádek 21	21. ledna	76 let
Hofmanová Ledřiška	Nový Hrádek 75	24. ledna	80 let
Hartman František	Nový Hrádek 70	4. února	78 let
Beková Františka	Dlouhé 12	9. února	75 let
Kopecká Anežka	Nový Hrádek 90	11. února	84 let
Remešová Anežka	Nový Hrádek-Rzy	15. února	76 let
Drašnarová Anna	Nový Hrádek 223	19. února	82 let
Bitnarová Marie	Nový Hrádek 146	25. února	82 let

Všem oslavencům upřímně blahopřejeme a do dalších šťast-
ných let přejeme hodně zdraví a spokojenosti.

o o o o o o o o

Na našem MNV uzavřeli sňatek:

Lidmila K o t y š k o v á	a Josef L e j p
České Meziříčí	České Meziříčí

Novomanželům blahopřejeme!

o o o o o o o o

Manželům Antonínovi a Vlastě Jirákovým /Nový Hrádek 306/
přišlo oznámení o tom, že jejich syn Antonín Jirák plní vzorně
povinnosti, vyplývající ze základní vojenské služby.

Blahopřejeme!

o o o o o o

Redakční rada: L. Doležal, K. Grulichová, J. Hánl, J. Hlaváček,
H. Svatoňová, J. Šmída. Odpovědný redaktor J. Tejkl. Povoleno
OK ONV Náchod; náklad 230 kusů. Cena výtisku 2,4 Kčs. Toto vydání
bylo dáno do prodeje 30. prosince 1982. Frymburské ozvěny vycháze-
jí 4 x ročně, vždy jednou za čtvrtletí.
